

Số: 02/2020/QĐST-DS

Cư Kuin, ngày 03 tháng 02 năm 2020

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ**

V/v tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự.

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN CƯ KUIN, TỈNH ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

- Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Lê Quốc Định.

- Thư ký phiên họp: Bà Lâm Thị Nhung – Thư ký Tòa án nhân dân huyện Cư Kuin.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Cư Kuin tham gia phiên họp: Bà Hà Thanh Hằng - Kiểm sát viên.

Ngày 03 tháng 02 năm 2020, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Cư Kuin mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 10/2019/TLST-VDS ngày 31 tháng 12 năm 2019 về việc “*Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*”, theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 01/2020/QĐST-DS ngày 20 tháng 01 năm 2020, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà H’ E Knul (H E Knul), sinh năm 1967.

(Có mặt).

Địa chỉ: Buôn E, xã B, huyện K, tỉnh Đắk Lắk.

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Ông Y W Bdap, sinh năm 1968.

Địa chỉ: Buôn E, xã B, huyện K, tỉnh Đắk Lắk. (Vắng mặt).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và các lời khai trong quá trình giải quyết cũng như tại phiên họp, người yêu cầu giải quyết dân sự là bà H’E Knul trình bày:

Chồng bà là ông Y W Bdap từ khi sinh ra và đến năm 2000 có quá trình phát triển tâm thần vận động bình thường. Được đi học và học đến lớp 6 thì nghỉ học, sau đó ở nhà làm ruộng. Do uống rượu nhiều nên đến năm 2001 thì ông Y W Bdap bị mắc bệnh tâm thần, gia đình đã đưa ông Y W Bdap đi điều trị ở nhiều nơi nhưng khi về nhà thì ông Y W Bdap không chịu uống thuốc nên bệnh không thuyên giảm. Năm 2014 gia đình đưa ông Y W Bdap đi khám và điều trị tại Bệnh

viện tâm thần tỉnh Đắk Lắk thì được chuẩn đoán bị tâm thần phân liệt. Hiện tại ông Y W Bdap không nhận thức và làm chủ được hành vi của mình, hay hát hò là ó và chửi bới vô căn cứ, mọi sinh hoạt cá nhân đều phải có người thân trợ giúp. Vì vậy, bà H' E Knul yêu cầu Tòa án tuyên bố ông Y W Bdap mất năng lực hành vi dân sự và cử bà làm người giám hộ đương nhiên của Y W Bdap để thuận tiện trong cuộc sống và các giao dịch của gia đình.

Sau khi thụ lý việc dân sự, theo yêu cầu của bà H'E Knul Tòa án nhân dân huyện Cư Kuin đã ra Quyết định trưng cầu giám định số 01/2020/QĐ-TA, ngày 10/01/2020, trưng cầu Trung tâm giám định pháp y tâm thần khu vực Tây nguyên thực hiện giám định tình trạng sức khỏe tâm thần, khả năng nhận thức và điều khiển hành vi của ông Y W Bdap. Tại kết luận giám định pháp y tâm thần số 06/KLGD ngày 13/01/2020 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây nguyên kết luận: Ông Y W Bdap bị bệnh tâm thần phân liệt thể không biệt định giai đoạn bệnh cấp tính (F20.3-ICD 10), mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Cư Kuin tham gia phiên họp phát biểu ý kiến về việc tuân thủ pháp luật tố tụng dân sự của Thẩm phán, Thư ký, người yêu cầu trong quá trình giải quyết và tại phiên họp là đúng quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015. Áp dụng khoản 1 Điều 376 và Điều 377 Bộ luật Tố tụng dân sự, chấp nhận yêu cầu của bà H' E Knul, đề nghị Tòa án nhân dân huyện Cư Kuin ra Quyết định tuyên bố ông Y W Bdap mất năng lực hành vi dân sự theo đúng quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Cư Kuin nhận định:

[1] Bà H' E Knul yêu cầu Tòa án tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự đối với ông Y W Bdap, đây là việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án. Ông Y W Bdap có nơi cư trú tại buôn E, xã B, huyện K, tỉnh Đắk Lắk nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Cư Kuin. Vì vậy, Tòa án nhân dân huyện Cư Kuin căn cứ vào khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39 và Điều 376 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015 để thụ lý và giải quyết là phù hợp với quy định của pháp luật.

[2] Ông Y W Bdap bị mắc bệnh tâm thần phân liệt, không nhận thức và điều khiển được hành vi của mình, mọi sinh hoạt cá nhân hàng ngày đều phải có người thân trợ giúp. Bà H'E Knul và gia đình đã đưa đi chữa trị ở nhiều nơi nhưng bệnh tật của ông Y W Bdap vẫn không thuyên giảm. Tại kết luận giám định pháp y tâm thần số 06/KLGD ngày 13/01/2020 của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên kết luận ông Y W Bdap bị bệnh tâm thần phân liệt thể không biệt định giai đoạn bệnh cấp tính (F20.3-ICD 10), mất khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi. Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015 quy định: “ *Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ*

quan, tổ chức hữu quan. Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần”. Vì vậy, có căn cứ chấp nhận yêu cầu của bà H’ E Knul về việc tuyên bố ông Y W Bdap mất năng lực hành vi dân sự.

[3] Xét yêu cầu của bà H’E Knul đề nghị cử bà là người giám hộ cho ông Y W Bdap, thấy rằng hiện nay ông Y W Bdap đang sống chung và được bà H’E Knul chăm sóc, bà H’E Knul là người có năng lực hành vi dân sự đầy đủ, có tư cách đạo đức tốt, chưa từng vi phạm pháp luật nên đáp ứng các điều kiện quy định tại Điều 49, khoản 3 Điều 53 Bộ luật dân sự năm 2015. Đồng thời, xác định mọi giao dịch dân sự của ông Y W Bdap đều do bà H’E Knul xác lập, thực hiện theo quy định tại khoản 2 Điều 22 Bộ luật dân sự năm 2015; thực hiện quyền và nghĩa vụ theo quy định tại các Điều 57, 58, 59 Bộ luật dân sự năm 2015.

[4] Ý kiến của đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Cư Kuin tham gia phiên họp là phù hợp với quy định của pháp luật nên có cơ sở chấp nhận.

[5] Về chí phí giám định: Bà H’E Knul phải chịu 3.940.000đ (ba triệu, chín trăm bốn mươi nghìn đồng) chí giám định đã nộp tại Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên.

[6] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà H’E Knul phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự nhưng do bà H’E Knul là người đồng bào dân tộc thiểu số, sinh sống ở vùng có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn theo Quyết định số 582/QĐ-TTg ngày 28/4/2017 của Thủ tướng chính phủ nên được miễn lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm theo quy định điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

Vì các lẽ trên:

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; các Điều 149, 361, 376, 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015;

Áp dụng: Điều 22, 49, 53, 57, 58, 59 Bộ luật dân sự năm 2015; điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự của bà H’E Knul. Tuyên bố ông Y W Bdap mất năng lực hành vi dân sự.

2. Người giám hộ đương nhiên của ông Y W Bdap là bà H’E Knul.

3. Quyền và nghĩa vụ của người giám hộ:

- Quyền của người giám hộ:

Sử dụng tài sản của người được giám hộ để chăm sóc, chi dùng cho những nhu cầu thiết yếu của người được giám hộ;

Được thanh toán các chi phí hợp lý cho việc quản lý tài sản của người được giám hộ;

Đại diện cho người được giám hộ trong việc xác lập, thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

Người giám hộ của người mất năng lực hành vi dân sự có trách nhiệm quản lý tài sản của người được giám hộ như tài sản của chính mình; được thực hiện giao dịch dân sự liên quan đến tài sản của người được giám hộ vì lợi ích của người được giám hộ.

Việc bán, trao đổi, cho thuê, cho mượn, cho vay, cầm cố, thế chấp, đặt cọc và giao dịch dân sự khác đối với tài sản có giá trị lớn của người được giám hộ phải được sự đồng ý của người giám sát việc giám hộ.

Người giám hộ không được đem tài sản của người được giám hộ tặng cho người khác. Các giao dịch dân sự giữa người giám hộ với người được giám hộ có liên quan đến tài sản của người được giám hộ đều vô hiệu, trừ trường hợp giao dịch được thực hiện vì lợi ích của người được giám hộ và có sự đồng ý của người giám sát việc giám hộ.

- Nghĩa vụ của người giám hộ:

Chăm sóc, bảo đảm việc điều trị bệnh cho người được giám hộ;

Đại diện cho người được giám hộ trong các giao dịch dân sự;

Quản lý tài sản của người được giám hộ;

Bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của người được giám hộ.

4. Về chi phí giám định: Bà H'E Knul phải chịu 3.940.000đ (ba triệu, chín trăm bốn mươi nghìn đồng) chi giám định đã nộp tại Trung tâm pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên.

5. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà H'E Knul được miễn lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm.

Người yêu cầu có mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan vắng mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết.

Nơi nhận:

- VKSND huyện Cư Kuin;
- Chi Cục THADS huyện K;
- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- UBND xã B;
- Lưu: VT, hồ sơ.

**TM. HỘI ĐỒNG GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
THẨM PHÁN-CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

(Đã ký)

Lê Quốc Định

